

2024/3097

6.12.2024

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2024/3097,

annettu 5 päivänä joulukuuta 2024,

**pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä tavanomaisten ampumatarvikkeiden laitonta kauppaa
Kaakkois-Euroopassa ehkäiseviä ja torjuvia pyrkimyksiä tukevan kattavan ohjelman tukemiseksi**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Kaakkois-Euroopan valtioihin on kohdistunut usean vuosikymmenen ajan merkittäviä riskejä ja haasteita, jotka liittyvät laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä tavanomaisten ampumatarvikkeiden epävakauttavaan keskittymiseen ja hallitsemattomaan leviämiseen. Kyseiset riskit vaikuttavat laajemmin kielteisesti koko Eurooppaan ja sen ulkopuolelle.
- (2) Neuvosto hyväksyi 19 päivänä marraskuuta 2018 laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian "Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen", jäljempänä 'EU:n pienasestrategia'.
- (3) Alueellisella tasolla EU:n pienasestrategia sitouttavat unionin ja sen jäsenvaltiot tarjoamaan apua lainvalvontavalmiuksien vahvistamisessa laittoman kaupan verkostojen tunnistamiseksi, häiritsemiseksi ja kieltämiseksi, ja sen estämiseksi, että ampuma-aseet pääsevät terroristien ja rikollisten käsiin laittomien markkinoiden kautta.
- (4) Kuten kesäkuussa 2024 pidetyn pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien, jäljempänä 'YK', toimintaohjelman täytäntöönpanon edistymistä käsittelevän YK:n neljännen tarkistuskonferenssin päätöksiäkirjassa todettiin, YK:n jäsenvaltiot ovat sitoutuneet vahvistamaan tarpeen mukaan kumppanuuksia ja yhteistyötä kaikilla tasoilla pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.
- (5) Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestöön, jäljempänä 'Etyj', osallistuvat valtiot sitoutuivat vuonna 2000 torjumaan pienaseiden ja kevyiden aseiden laitonta kauppaa kaikilta osin. Etyj saattoi vuonna 2020 ajan tasalle pienaseiden ja kevyiden aseiden deaktivoitua koskevan parhaiden käytäntöjen oppaansa, jossa todetaan YK:n kolmannen tarkistuskonferenssin tulosten perusteella, että on tärkeää varmistaa pienaseiden ja kevyiden aseiden peruuttamaton deaktivointi tai hävittäminen.
- (6) Tällä päätöksellä tuetussa hankkeessa otetaan huomioon muut alueelliset aloitteet, erityisesti Länsi-Balkanin etenemissuunnitelma, YK:n kehitysohjelman (UNDP) / pienaseiden ja kevyiden aseiden valvonnasta vastaavan Kaakkois-Euroopan selvitystoimiston (SEESAC) työ sekä Euroopan komission Kaakkois-Euroopassa toteuttamat asiaankuuluvat asevalvontaan ja laittomaan asekauppaan liittyvät toimet.
- (7) Unioni on aiemmin tukenut pienaseita ja kevyitä aseita koskevia Etyjin toimia neuvoston päätöksillä 2012/662/YUTP ⁽¹⁾, (YUTP) 2017/1424 ⁽²⁾ ja (YUTP) 2019/2009 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Neuvoston päätös 2012/662/YUTP, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan ja liiallisen keskittymisen riskiä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) toiminta-alueella vähentävän toiminnan tukemisesta (EUVL L 297, 26.10.2012, s. 29).

⁽²⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2017/1424, annettu 4 päivänä elokuuta 2017, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä tavanomaisten ampumatarvikkeiden laittoman kaupan ja liiallisen keskittymisen riskin vähentämiseen tähtäävän Etyjin toiminnan tukemisesta entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ja Georgiassa (EUVL L 204, 5.8.2017, s. 82).

⁽³⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2019/2009, annettu 2 päivänä joulukuuta 2019, Ukrainan pyrkimysten tukemisesta aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laittoman kaupan torjumiseksi yhteistyössä Etyjin kanssa (EUVL L 312, 3.12.2019, s. 42).

- (8) Neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/2133 (*) tuettiin pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä tavanomaisten ampumatarvikkeiden laitonta kauppaa Kaakkois-Euroopassa ehkäiseviä ja torjuvia pyrkimyksiä tukevan kattavan ohjelman tukemiseksi toteutetun hankkeen ensimmäistä vaihetta. Nyt on aiheellista jatkaa hankkeen toisen vaiheen tukemista,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian, jäljempänä 'EU:n pienasestrategia', täytäntöönpanemiseksi tämän päätöksen tavoitteena on vähentää riskejä, joita aiheutuu pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomasta kaupasta ja hallitsemattomasta leviämisestä Kaakkois-Euroopaan, sen sisällä tai sieltä pois ja jotka heikentävät turvallisuutta ja estävät kestävästä rauhanrakentamisesta ja sosioekonomista kehitystä sekä myötävaikuttavat järjestyksen romahtamiseen, ruokkivat terrorismia ja rikollista väkivaltaa tai johtavat konfliktien jatkumiseen.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tällä päätöksellä muun muassa seuraavilla prioriteettialoilla toteutettavia toimia:
 - a) Albanian tasavallan kansallisten viranomaisten avustaminen pienaseiden ja kevyiden aseiden leviämisen ja väärinkäytön riskin vähentämisessä,
 - b) pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittomaan hallussapitoon, väärinkäyttöön ja kauppaan liittyvien turvallisuusriskien käsittely Bosnia ja Hertsegovinassa,
 - c) tuki Kosovon (*) poliisin työkoiravalmiuksien vahvistamiselle pienaseiden ja kevyiden aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden havaitsemisessa ja takavarikoinnissa,
 - d) Pohjois-Makedonian tasavallan kansallisten viranomaisten avustaminen aseiden leviämisen sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden väärinkäytön riskin vähentämisessä,
 - e) Montenegron sisäministeriön valmiuksien vahvistaminen pienaseiden ja kevyiden aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laittoman kaupan ja väärinkäytön tehokkaammaksi vähentämiseksi, ehkäisemiseksi ja torjumiseksi,
 - f) pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomaan hallussapitoon, väärinkäyttöön ja kauppaan liittyvien turvallisuusriskien käsittely Serbiassa,
 - g) Etyjin toimien tehostaminen pienaseiden ja kevyiden aseiden ja tavanomaisten ampumatarvikkeiden varastojen laittoman leviämisen torjumiseksi – vaihe 3.
3. Liitteessä esitetyn hankkeen, jäljempänä 'hanke', edunsaajia ovat Kaakkois-Euroopan viranomaiset, joilla on valtuudet ja vastuu estää ja torjua pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä Keski-Amerikan laittoman kaupan ehkäisemistä ja torjumista.
4. Yksityiskohtainen hankekuvaus esitetään tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.
2. Hankkeen teknisestä toteutuksesta vastaa Etyjin sihteeristö.
3. Etyjin sihteeristö suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä Etyjin sihteeristön kanssa.

(*) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/2133, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä tavanomaisten ampumatarvikkeiden laitonta kauppaa Kaakkois-Euroopassa ehkäiseviä ja torjuvia pyrkimyksiä tukevan kattavan ohjelman tukemiseksi (EUVL L 432, 3.12.2021, s. 36).

(*) Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

3 artikla

1. Rahoitusohje unionin rahoittaman hankkeen toteuttamiseksi on 3 763 170 euroa.
2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla rahoitusohjeella rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.
3. Komissio valvoo 1 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Tätä varten se tekee Etyjin sihteeristön kanssa tarvittavan rahoitussopimuksen. Rahoitussopimuksessa on määrättävä, että Etyjin sihteeristön on varmistettava unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.
4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta Etyjin sihteeristön laatimien säännöllisten kirjallisten raporttien perusteella. Kyseiset raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.
2. Komissio raportoi hankkeen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.
2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu rahoitussopimus tehdään. Sen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos sopimusta ei ole kyseisen ajanjakson kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 5 päivänä joulukuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

CSEPREGHY N.